

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ४८/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक — १२.०९.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०६ ते १२ सप्टेंबर, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १३ ते १७ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०६/०९	०७/०९	०८/०९	०९/०९	१०/०९	११/०९	१२/०९	दिनांक	१३/०९	१४/०९	१५/०९	१६/०९	१७/०९
							पाऊस (मिमी)	११.०	२८.४	४०.१	२४.९	८.५
							कमाल तापमान (अं.से)	२७.०	२६.०	२७.०	२६.०	२५.०
							किमान तापमान (अं.से)	२३.०	२३.०	२३.०	२३.०	२३.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८९	९१	९१	९१	९०
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५७	६७	६६	७०	७०
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१३	१२	१२	१३	१२
							स. वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक १३, १४ व १५ सप्टेंबर रोजी बीड जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात दिनांक १२ व १६ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी तर दिनांक १३ व १५ सप्टेंबर रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १४ सप्टेंबर रोजी बहुतांश ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १२ ते १८ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक १९ ते २५ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त तर कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी मूसळधार ते खूप मूसळधार पावसाची शक्यता असल्यामुळे पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. फवारणीची पावसाची उघाड बघून करावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	शेगा लागणे ते शेगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८ % १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा अॅसिटामाप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रित कटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १९.३ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रित कटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील कटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सोयाबीन पिकावर शेगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिक्ले चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिक्ले मोझक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिक्ले मोझकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्ब्डा सिहॅलोथ्रीन १.६ % झेड सी ५० मिली किंवा अॅसिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका कटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	फुलला ते पोटी	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील कटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असताना कटकनाशक पोंग्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नेनीसिलियम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया २०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून (पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोईंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अॅझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	कंद धरणे	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टीकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाडाईझीयम अॅनोसोफी या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १.५ किलो + जिब्रॅलिक अॅसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फळधारणा ते फळवाढीची	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत ००:००:५० १.५ किलो प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी
चिक्	वाढीची / काढणी	चिक् बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या चिक् फळांची काढणी करून घ्यावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमिथोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असताना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	भरपूर रेशीम उद्योग शेतकरी तुती बागेस पशुधन व शेणखत उपलब्ध नसल्यामुळे देण्याचे टाळत आहेत आणि पर्यायी बाजारात उपलब्ध जाहिरातीच प्रभावामुळे तुती बागेत इतर निविष्टा देत आहेत. जमिनीची प्रत खराब होण्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर जबाबदार रासायनिक खतच आहेत. नष्टयुक्त खताच्या अनिर्बंध वापर वाढला असून त्यामुळे कपाशी, सोयाबीन सारखे पीके किडीस बळी पडत आहेत. रेशीम कटक संगोपनानंतर तुतीची पाने, फांदा, रेशीम कौटक विष्टा प्रती एकर ६ टन तर हेक्टरी १५ टन पर्यंत शिल्लक राहते. त्यापासून कंपोस्ट खत किंवा गांडूळखत तयार करता येतो त्यासाठी १६ X ८ X ४ फुट आकाराच्या दोन खड्ड्यात ६ महिने तुतीचे शिल्लक अवशेष कुजवल्यास उत्तम प्रकारचा खत तयार होतो.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	जनावरांच्या गोठ्यात वाढलेली आर्द्रता गोचिडासह विविध कटकाच्या वाढ व विकासासाठी पोषक असते, त्या कटकांचे जीवनक्रम थांबवण्यासाठी व त्यापासून प्रसारीत होणाऱ्या रोगप्रतिबंधनेसाठी गोठ्यातील भेगा व फटीतील अंडी व इतर अर्भकावस्था गोठ्यातून काढून टाकाव्यात.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ४८/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - १२.०९.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०६ ते १२ सप्टेंबर, २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १३ ते १७ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०६/०९	०७/०९	०८/०९	०९/०९	१०/०९	११/०९	१२/०९	दिनांक		१३/०९	१४/०९	१५/०९	१६/०९	१७/०९
							पाऊस (मिमी)		१७.०	३३.३	१९.४	२६.१	१२.९
							कमाल तापमान (अं .से)		२७.०	२७.०	२८.०	२७.०	२६.०
							किमान तापमान (अं .से)		२३.०	२४.०	२४.०	२४.०	२३.०
							स.	ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							दु.						
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		८५	८७	८७	८५	८५
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		८०	८२	७८	८३	८४
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		१३	१०	६	६	१०
							स.	वाऱ्याची दिशा	उत्तर- वायव्य	उत्तर	उत्तर- वायव्य	वायव्य	पश्चिम- वायव्य
							दु.						

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक १२ व १३ सप्टेंबर रोजी हिंगोली जिल्ह्यात तूरळ ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून मूसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १४, १५ व १६ सप्टेंबर रोजी हिंगोली जिल्ह्यात तूरळ ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात दिनांक १२ व १६ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी तर दिनांक १३ व १५ सप्टेंबर रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १४ सप्टेंबर रोजी बहुतांश ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १२ ते १८ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक १९ ते २५ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त तर कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यात तूरळ ठिकाणी मूसळधार ते खूप मूसळधार पावसाची शक्यता असल्यामुळे पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. फवारणीची पावसाची उघाड बघून करावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	शेगा लागणे ते शेगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेगा पोखरणारी अळी व खोड किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८% १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा अॅसिटामिप्रॉड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल १.३ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिम १.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लॉट, शेगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगांचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे . सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकररी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोझक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोझकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन १.६ % झेड सी ५० मिली किंवा अॅसिटामिप्रॉड २५ % + बाइफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रॉड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	फुल्लोरा ते पोतरी	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असताना किटकनाशक पाण्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्वॅन्सिलियम लिक्वॅन्स या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रॉड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसोफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोप्रॉड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोवळा बोईंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यू जी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू जी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अॅझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल १४.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	कंद धरणे	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने विनलॉफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टिकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील टिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटादाईझीम अॅनोसोफी या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १ .५ किलो + जिब्रॅलिक अॅसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फळधारणा ते फळवाढीची	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत ००:००:५० १.५ किलो प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी
चिजू	वाढीची / काढणी	चिजू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या चिजू फळांची काढणी करून घ्यावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मली किंवा डायमिथोएट ३०% १३ मली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापस असताना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	भरपूर रेशीम उद्योगक शेतकरी तुती बागेस पशुधन व शेणखत उपलब्ध नसल्यामुळे देण्याचे टाळत आहेत आणि पर्यायी बाजारात उपलब्ध जाहिरातीचे प्रभावामुळे तुती बागेत इतर निविष्टा देत आहेत. जमिनीची प्रत खराब होण्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर जबाबदार रासायनिक खतच आहेत. नक्षत्रकृत खताच्या अनिर्बंध वापर वाढला असून त्यामुळे कपाशी, सोयाबीन सारखे पीके किडीस बळी पडत आहेत. रेशीम किटक संगणपनानंतर तुतीची पाने, फांडा, रेशीम कीटक विष्टा प्रती एकर ६ टन तर हेक्टरी १५ टन पर्यंत शिल्लक राहते. त्यापासून कॅम्पोस्ट खत किंवा गांडूळखत तयार करता येतो त्यासाठी १६ X ८ X ४ फूट आकाराच्या दोन खड्ड्यात ६ महिने तुतीचे शिल्लक अवशेष कुजवल्यास उत्तम प्रकारचा खत तयार होतो.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	जनावरांच्या गोठ्यात वाढलेली आद्रेता गोचिडासह विविध किटकांच्या वाढ व विकासासाठी पोषक असते, त्या किटकांचे जीवनक्रम थांबवण्यासाठी व त्यापासून प्रसारीत होणाऱ्या रोगप्रतिबंधनेसाठी गोठ्यातील भेगा व फटीतील अंडी व इतर अर्भकावस्था गोठ्यातून काढून टाकाव्यात.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ४८/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक - १२.०९.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०६ ते १२ सप्टेंबर, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १३ ते १७ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०६/०९	०७/०९	०८/०९	०९/०९	१०/०९	११/०९	१२/०९	दिनांक	१३/०९	१४/०९	१५/०९	१६/०९	१७/०९
							पाऊस (मिमी)	७.९	२४.१	३२.८	३२.६	१०.९
							कमाल तापमान (अं.सें)	२९.०	२९.०	२९.०	२८.०	२८.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२३.०	२३.०	२३.०	२३.०	२२.०
							स. दु.	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८६	८८	८८	८९	८८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	६३	६९	६८	७४	७५
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१२	१३	१०	११	११
							स. दु.	उत्तर- वायव्य	उत्तर- वायव्य	उत्तर- वायव्य	वायव्य	पश्चिम- वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक १५ सप्टेंबर रोजी जालना जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून मूसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १४ व १६ सप्टेंबर रोजी जालना जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात दिनांक १२ व १६ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी तर दिनांक १३ व १५ सप्टेंबर रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १४ सप्टेंबर रोजी बहुतांश ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १२ ते १८ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक १९ ते २५ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त तर कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी मूसळधार ते खूप मूसळधार पावसाची शक्यता असल्यामुळे पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. फवारणीची पावसाची उघाड बघून करावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	शेगा लागणे ते शेगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरांट्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८ % १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रिन २५ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरांट्रानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्रॉडि, शेगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारणे. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोडक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उप्तून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोडकच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६% + लॅम्ब्डा सिहॅलोथ्रीन १.६% झेड सी ५० मिली किंवा ऑसिटामिप्रिड २५ % + बाइफेन्थ्रिन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९% + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	फुलोरा ते पोटरी	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पांयात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकात पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नेसीनिलियम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ऑसिटामिप्रिड ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणे. इमिडाक्लोप्रिड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोवळा बोईंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अँझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	कंद धरणे	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टीकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उपडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील टिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटारिझोपम अँनोसोफी या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १.५ किलो + जिब्रॅलिक ऑसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फळधारणा ते फळवाढीची	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत ००:००:५० १.५ किलो प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी
चिकू	वाढीची / काढणी	चिकू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेथोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	-----	भरपूर रेशीम उद्योगक शेतकरी तुती बागेस पशुन व शेणखत उपलब्ध नसल्यामुळे देण्याचे टाळत आहेत आणि पर्यायी बाजारात उपलब्ध जाहिरातीच प्रभावामुळे तुती बागेत इतर निविधा देत आहेत. जमिनीची प्रत खराब होण्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर जबाबदार रासायनिक खतच आहेत. नवयुक्त खताच्या अनिर्बंध वापर वाढला असून त्यामुळे कपाशी, सोयाबीन सारख्या पीके किडीस बळी पडत आहेत. रेशीम किटक संगणमानंतर तुतीची पाने, फांदा, रेशीम कीटक विच्छा प्रती एकर ६ टन तर हेक्टरी १५ टन पर्यंत शिल्लक राहते. त्यापासून कंपोस्ट खत किंवा गांडूळखत तयार करता येतो त्यासाठी १६ X ८ X ४ फूट आकाराच्या दोन खुड्यात ६ महिने तुतीचे शिल्लक अवशेष कुजवल्यास उत्तम प्रकारचा खत तयार होतो.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	जनावरांच्या गोठ्यात वाढलेली आर्द्रता गोडिळासह विविध किटकांच्या वाढ व विकासासाठी पोषक असते, त्या किटकांचे जीवनक्रम थांबवण्यासाठी व त्यापासून प्रसारीत होणाऱ्या रोगप्रतिबंधतेसाठी गोठ्यातील भेगा व फटीतील अंडी व इतर अर्भकावस्था गोठ्यातून काढून टाकाव्यात.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ४८/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - १२.०९.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०६ ते १२ सप्टेंबर, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १३ ते १७ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०६/०९	०७/०९	०८/०९	०९/०९	१०/०९	११/०९	१२/०९	दिनांक	१३/०९	१४/०९	१५/०९	१६/०९	१७/०९
							पाऊस (मिमी)	१६.३	२६.१	२५.३	२३.३	८.२
							कमाल तापमान (अं.सें)	२७.०	२६.०	२७.०	२७.०	२६.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२१.०	२२.०	२२.०	२२.०	२१.०
							स. ढग स्थिती	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः	पूर्णतः
							दु. (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९०	९६	९३	९७	९६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८५	९२	९१	८९	८८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१२	११	७	१०	१२
							स. वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	वायव्य	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक १३ सप्टेंबर रोजी लातूर जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघघर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक राहून मुसळधार ते खूप मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १२ व १४ सप्टेंबर रोजी लातूर जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघघर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १५ सप्टेंबर रोजी लातूर जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघघर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात दिनांक १२ व १६ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी तर दिनांक १३ व १५ सप्टेंबर रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १४ सप्टेंबर रोजी बहुतांश ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १२ ते १८ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी मुसळधार ते खूप मुसळधार पावसाची शक्यता असल्यामुळे पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. फवारणीची पावसाची उघाड बघून करावी.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	शेगा लागणे ते शेगा वाढीची	सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खालाऱ्या अळी, शेगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरान्त्रािनिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८ % १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रोड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरान्त्रािनिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकांची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सोयाबीन पिकावर शेगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लॉइट, शेगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य शेगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापेक्ष पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोडकेंद्रा प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोडकेंद्राच्या व्यवस्थापनासाठी थायमियोक्झाम १२.६% + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा असिटामिप्रिड २५% + बाईफेन्थ्रीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९% + इमिडाक्लोप्रोड १९.८९% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	फुलणे ते पोहारी	खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिनेटोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पाण्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकात पोहारी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्वॅन्सिलियम लिक्वॅन्स या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रोड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा असिटामिप्रिड ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. इमिडाक्लोप्रोड १७.८ टक्के कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोहारी माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूपी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसाच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अॅन्झाक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	कंद धरणे	हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टीकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटारिझीयम अॅनोसोप्ली या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १ : ५ किलो + जिब्रॅलिक ऑसड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फळधारणा ते फळवाढीची	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत ००:००:५० १.५ किलो प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी
चिकू	वाढीची / काढणी	चिकू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करून घ्यावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	काढणी/वाढीची	भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमिथोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/वाढीची	फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापस असतांना फुल पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	---	भरपूर रेशीम उद्योजक शेतकरी तुती बागेस पशूधन व शेणखत उपलब्ध नसल्यामुळे देण्याचे टाळत आहेत आणि पर्यायी बाजारात उपलब्ध जाहिरातीच प्रभावामुळे तुती बागेत इतर निविष्टा देत आहेत. जमिनीची प्रत खराब होण्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर जबाबदार रासायनिक खतच आहेत. नवयुक्त खताच्या अनिर्बंध वापर वाढला असून त्यामुळे कपाशी, सोयाबीन सारखे पीके किडीस बळी पडत आहेत. रेशीम किटक संगणपानानंतर तुतीची पाने, फांझा, रेशीम कीटक विष्टा प्रती एकर ६ टन तर हेक्टरी १५ टन पर्यंत शिल्लक राहते. त्यापासून कॅम्पोस्ट खत किंवा गांडूळखत तयार करता येतो त्यासाठी १६ X ८ X ४ फुट आकाराच्या दोन खुड्यात ६ महिने तुतीचे शिल्लक अवशेष कुजवल्यास उत्तम प्रकारचा खत तयार होतो.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	जनावरांच्या गोठ्यात वाढलेली आर्द्रता गोचडासह विविध किटकांच्या वाड व विकासासाठी पोषक असते, त्या किटकांचे जीवनक्रम थांबवण्यासाठी व त्यापासून प्रसारीत होणाऱ्या रोगप्रतिबंधनेसाठी गोठ्यातील भेगा व फटीतील अंडी व इतर अर्भकावस्था गोठ्यातून काढून टाकाव्यात.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ४८/२०२५ - २०२६

शुक्रवार, दिनांक - १२.०९.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०६ ते १२ सप्टेंबर, २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १३ ते १७ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०६/०९	०७/०९	०८/०९	०९/०९	१०/०९	११/०९	१२/०९	दिनांक	१३/०९	१४/०९	१५/०९	१६/०९	१७/०९
							पाऊस (मिमी)	१९.५	२६.९	१७.०	२१.५	१२.७
							कमाल तापमान (अं.सें)	२९.०	२९.०	३१.०	२९.०	२९.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२३.०	२३.०	२३.०	२३.०	२३.०
							स. दु.	पूर्णतः ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ
							स. दु.					
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८५	८७	८७	८४	८३
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८०	८०	७५	८२	८२
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१०	७	४	६	१०
							स. दु.	वायव्य	उत्तर- वायव्य	वायव्य	पश्चिम	पश्चिम
							स. दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक १३ सप्टेंबर रोजी नांदेड जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक राहून मुसळधार ते खूप मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १२ सप्टेंबर रोजी नांदेड जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून मुसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १४, १५ व १६ सप्टेंबर रोजी नांदेड जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात दिनांक १२ व १६ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी तर दिनांक १३ व १५ सप्टेंबर रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १४ सप्टेंबर रोजी बहुतांश ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाचा पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १२ ते १८ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक १९ ते २५ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त तर कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी मुसळधार ते खूप मुसळधार पावसाची शक्यता असल्यामुळे पिकत, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. फवारणीची पावसाची उघाड बघून करावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	शेगा लागणे ते शेगा वाढीची	सोयाबीन पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकत पाने खाणाऱ्या अळी, शेगा पोखरणारी अळी व खोड किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरान्त्रिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८% १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरान्त्रिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी वृत्ति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरियल ब्लाईट, शेगा करपा, चारकल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारावे. सोयाबीन पिकत पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिक्के चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकत पिक्का मोडक प्रादुर्भाव प्रस्त झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिक्का मोडकचा व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्ब्डा सिहॅलोथ्रीन १.६ % झेड सी ५० मिली किंवा असिटामिप्रिड २५ % + बाईफेन्थ्रीन २५ % डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९ % + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकत शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	फुल्लोरा ते पोटी	खरीप ज्वारी पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकत लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्विनेटोरस ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पांण्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. ऊस पिकत पांढरी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नेनीसिलियम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफेड ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारावे. इमिडाक्लोप्रिड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकत पोक्का बोडिंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यूजी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकत लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अॅझॉक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
हळद	कंद धरणे	हळद पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकत कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५% २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टीकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील ठिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकत हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाराईझीयम अॅनोसोफ्लि या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.
संत्रा/मोसंबी	वाढीची/ फळवाढीची	संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १.५ किलो + जिब्रॅलिक अॅसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
डाळींब	फळधारणा ते फळवाढीची	डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत ००:००:५० १.५ किलो प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी
चिक्	वाढीची / काढीची	चिक् बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या चिक् फळांची काढणी करून घ्यावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	काढणी/ वाढीची	भाजीपाला पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकत रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सिफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रोन १५% १० मीली किंवा डायमिथोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
फुलशेती	काढणी/ वाढीची	फुल पिकत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापसा असतांना फुल पिकत अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.
तुती रेशीम उद्योग	----	भरपूर रेशीम उद्योजक शेतकरी तुती बागेस पशूधन व शेणखत उपलब्ध नसल्यामुळे देण्याचे टाळत आहेत आणि पर्यायी बाजारात उपलब्ध जाहिरातीच प्रभावामुळे तुती बागेत इतर निविद्या देत आहेत. जमिनीची प्रत खराब होण्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर जबाबदार रासायनिक खतच आहेत. नश्वर्युक्त खताच्या अनिर्बंध वापर वाढला असून त्यामुळे कपाशी, सोयाबीन सारखे पीके किडीस बळी पडत आहेत. रेशीम किटक संगणपानांतर तुतीची पाने, फांडा, रेशीम कीटक विष्ठा प्रति एकर ६ टन तर हेक्टरी १५ टन पर्यंत शिल्लक राहते. त्यापासून कंपोस्ट खत किंवा गांडूखत तयार करता येतो त्यासाठी १६ X ८ X ४ फुट आकाराच्या दोन खड्यात ६ महिने तुतीचे शिल्लक अवशेष कुजवल्यास उत्तम प्रकारचा खत तयार होतो.
पशूधन व्यवस्थापन	-----	जनावरांच्या गोठ्यात वाढलेली आर्द्रता गोचिडासह विविध किटकांच्या वाढ व विकासासाठी पोषक असते, त्या किटकांचे जीवनक्रम थांबवण्यासाठी व त्यापासून प्रसारीत होणाऱ्या रोगप्रतिबंधतेसाठी गोठ्यातील भेगा व फटीतील अंडी व इतर अर्भकावस्था गोठ्यातून काढून टाकाव्यात.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ४८/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक — १२.०९.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०६ ते १२ सप्टेंबर, २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १३ ते १७ सप्टेंबर, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०६/०९	०७/०९	०८/०९	०९/०९	१०/०९	११/०९	१२/०९	दिनांक		१३/०९	१४/०९	१५/०९	१६/०९	१७/०९
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.४	१५.४	पाऊस (मिमी)		१८.४	३८.१	२४.९	३५.४	१०.५
२८.२	३२.१	३३.०	३२.५	३१.७	२६.१		कमाल तापमान (अं.से)		२७.०	२७.०	२८.०	२७.०	२६.०
२२.०	२०.५	२२.४	२२.१	२२.९	२३.०	२२.६	किमान तापमान (अं.से)		२३.०	२४.०	२४.०	२४.०	२३.०
ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
पूर्णतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ		दु.						
११	११	८८	११	८८	११	१०	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		८५	८७	८७	८६	८७
७६	५८	५१	५९	६४	८४		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		८०	८५	८०	८५	८५
३.२	२.२	३.२	२.८	३.४	४.९	२.९	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)		११	९	६	८	११
पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- नैऋत्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	उत्तर- वायव्य	उत्तर- वायव्य	स.	वाऱ्याची दिशा	वायव्य	उत्तर- वायव्य	वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य
पश्चिम- नैऋत्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम	उत्तर- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- नैऋत्य		दु.						
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील १७.८							पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासून आजपर्यंत ७६३.१			पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासून आजपर्यंत ६४३.४			
हवामान सारांश / चेतावनी : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक १३ सप्टेंबर रोजी परभणी जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून मूसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक १२, १४, १५ व १६ सप्टेंबर रोजी परभणी जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात दिनांक १२ व १६ सप्टेंबर रोजी काही ठिकाणी तर दिनांक १३ व १५ सप्टेंबर रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक १४ सप्टेंबर रोजी बहुतांश ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल व किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही.													
सामान्य सल्ला : विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १२ ते १८ सप्टेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीपेक्षा राहण्याची शक्यता आहे.													
संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी मूसळधार ते खूप मूसळधार पावसाची शक्यता असल्यामुळे पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. फवारणीची पावसाची उघाड बघून करावीत.													
पिकांचे नाव		अवस्था		कृषी हवामान सल्ला									
सोयाबीन		शेगा लागणे ते शेगा वाढीची		सोयाबीन पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. सोयाबीन पिकात पाने खाणाऱ्या अळी, शेगा पोखरणारी अळी व खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरान्द्रानिलीप्रोल १८.५ % ६० मिली (३ मिली प्रति १० लिटर) किंवा इंडाक्झाकार्ब १५.८ % १४० मिली (७ मिली प्रति १० लिटर) किंवा असिटामाप्रिड २५ % + बाईफेन्थीन २५ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) १०० ग्रॅम (५ मिली प्रति १० लिटर) किंवा क्लोरान्द्रानिलीप्रोल ९.३ % + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ४.६ % (पूर्व मिश्रित किटकनाशक) ८० मिली (४ मिली प्रति १० लिटर) किंवा आयसोसाक्लोसिरम ९.२ % २४० मिली (१२ मिली प्रति १० लिटर) प्रति एकर याप्रमाणे वरील किटकनाशकाची फवारणी प्रति एकर पावसाची उघाड बघून आलटून-पालटून करावी. ढगाळ व दमट हवामानामुळे सोयाबीन पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, रायझोक्टोनिया एरिल्य ब्लाईट, शेगा करपा, चारकोल रॉट आणि इतर बुरशीजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी टेब्युकोनॅझोल १०% + सल्फर ६५ % (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ५०० ग्रॅम प्रति एकर किंवा टेब्युकोनॅझोल २५.९ % - २५० मिली किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन २०% - १५० ते २०० ग्रॅम किंवा पायरोक्लोस्ट्रोबीन १३.३ % + इपिक्साकोनाझोल ५ टक्के (पूर्वमिश्रित बुरशीनाशक) - ३०० मिली प्रति एकर पावसाची उघाड बघून फवारवा. सोयाबीन पिकात पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास, याच्या व्यवस्थापनासाठी एकरी १० पिवळे चिकट सापळे पिकाच्या उंचीच्या वर लावावेत. सोयाबीन पिकात पिवळा मोडेंग प्रादुर्भाव प्रसृत झाडे उपटून नष्ट करावीत. सोयाबीन पिकावरील पिवळा मोडेंगच्या व्यवस्थापनासाठी थायमिथोक्झाम १२.६% + लॅम्ब्डा सायहॅलोथ्रीन ९.६% झेड सी ५० मिली किंवा असिटामिप्रिड २५% + बाईफेन्थीन २५% डब्ल्यू जी १०० ग्रॅम किंवा बीटा साइफ्लुथ्रीन ८.४९% + इमिडाक्लोप्रिड १९.८१% ओडी १४० मिली प्रति एकर यापैकी एका किटकनाशकाची पावसाची उघाड बघून याप्रमाणे फवारणी करावी. सोयाबीन पिकात शेगा वाढीसाठी ००:५२:३४ १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.									
खरीप ज्वारी		फुलारा ते पोहारी		खरीप ज्वारी पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. खरीप ज्वारी पिकात लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी इमार्मेक्टीन बेन्झोएट ५ टक्के ४ ग्रॅम किंवा स्पिन्टेरोरम ११.७ एससी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून वरील किटकनाशकांची आलटून पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. फवारणी करत असतांना किटकनाशक पाण्यात पडेल अशाप्रकारे फवारणी करावी.									
ऊस		वाढीची		ऊस पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. उस पिकात पोहारी माशीचा व पाकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्वॅनीसिलिम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा असिटोफे ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारवा. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. ऊस पिकात पोक्का बोंग या रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३% डब्ल्यू पी ५० ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % डब्ल्यू पी २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून स्टीकरसह १० ते १२ दिवसांच्या अंतराने २ ते ३ फवारण्या पावसाची उघाड बघून कराव्यात. ऊस पिकात लाल कुज रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी अॅन्झाक्सीस्ट्रोबीन १८.२ % + डायफेन्कोनॅझोल ११.४ % एससी १ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.									
हळद		कंद धरणे		हळद पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. हळद पिकात कंदमाशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी १५ दिवसांच्या अंतराने क्विनालफॉस २५ % २० मिली किंवा डायमिथोएट ३० % १५ मिली प्रति १० लिटर स्टीकरसह पाण्यात मिसळून आलटून-पालटून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. उघडे पडलेले कंद मातीने झाकून घ्यावेत व वेळेवर हळदीची भरणी करावी. हळदीवरील पानावरील टिपके आणि करपा याच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % २० ग्रॅम किंवा मॅन्कोझेब ७५ % २५ ग्रॅम किंवा कॉपर ऑक्सीक्लोराइड ५० % २५ ग्रॅम प्रति प्रति १० लिटर पाण्यात स्टीकरसह पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. हळद पिकात हूमणीच्या अळ्या दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी मेटाडाईझीयम अॅनोसोफ्फा या जैविक बुरशीचा ४ किलो (जास्त प्रादुर्भाव असल्यास १० किलो) प्रति एकर जमिनीतून वापर करावा.									
संत्रा/मोसंबी		वाढीची/फळवाढीची		संत्रा/मोसंबी बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. संत्रा/मोसंबी बागेत फळवाढीसाठी ००:५२:३४ १ : ५ किलो + जिब्रॅलिक ऑसिड १.५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.									
डाळींब		फळधारणा ते फळवाढीची		डाळींब बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. डाळींब बागेतील अतिरिक्त फुटवे काढावेत. डाळींब बागेत ००:००:५० १.५ किलो प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.									
चिजू		वाढीची / काढणी		चिजू बागेत अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या चिजू फळांची काढणी करून घ्यावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.									
भाजीपाला		काढणी/वाढीची		भाजीपाला पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमिथोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.									
फुलशेती		काढणी/वाढीची		फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. जमिनीत वापस असतांना फुल पिकात अंतरप्रणालीची कामे करून तण नियंत्रण करावे.									
तुती रेशीम उद्योग		---		भरपूर रेशीम उद्योजक शेतकरी तुती बागेस पशूधन व शेणखत उपलब्ध नसल्यामुळे देण्याचे टाळत आहेत आणि पर्यायी बाजारात उपलब्ध जाहिरातीच प्रभावामुळे तुती बागेत इतर निविष्टा देत आहेत. जमिनीची प्रत खराब होण्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर जबाबदार रासायनिक खतच आहेत. नऋपुक्त खताच्या अनिर्बंध वापर वाढला असून त्यामुळे कपाशी, सोयाबीन सारखे पीके किडीस बळी पडत आहेत. रेशीम किटक संगणपानानंतर तुतीची पाने, फांडा, रेशीम कीटक विष्ठा प्रती एकर ६ टन तर हेक्टरी १५ टन पर्यंत शिल्लक राहते. त्यापासून कॅम्पोस्ट खत किंवा गांडूळखत तयार करता येतो त्यासाठी १६ X ८ X ४ फुट आकाराच्या दोन खड्ड्यात ६ महिने तुतीचे शिल्लक अवशेष कुजवल्यास उत्तम प्रकारचा खत तयार होतो.									
पशूधन व्यवस्थापन		-----		जनावरांच्या गोठ्यात वाढलेली आर्द्रता गोचिडासह विविध किटकांच्या वाढ व विकासासाठी पोषक असते, त्या किटकांचे जीवनक्रम थांबवण्यासाठी व त्यापासून प्रसारीत होणाऱ्या रोगप्रतिबंधकतांसाठी गोठ्यातील भेगा व फटीतील अंडी व इतर अर्भकावस्था गोठ्यातून काढून टाकाव्यात.									
सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मोसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.													

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी